

การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้การเรียนรู้แบบโครงงาน
เรื่อง งานประติมากรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
The Development of the Collaborative and Integrated Learning Approach Based on Local
Wisdom Using the Project-Based Learning of Sculptures for the Grade 6 Students
in the Learning Area of Visual Arts.

ปิยนันท์ อังกูรรัตน์*

โรงเรียนเทศบาลวัดใหญ่ สังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช

Piyanan Aungkurat*

Wat-Yai Municipal School Nakhonsithammarat City Municipality

บทคัดย่อ

การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้การเรียนรู้แบบโครงงาน เรื่อง งานประติมากรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็น การวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน 1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐาน และความต้องการในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) ระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้ การเรียนรู้แบบโครงงาน เรื่อง งานประติมากรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) ระดับชั้น ประถมศึกษา ปีที่ 6 3) เพื่อทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4) เพื่อประเมินผลและปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลวัดใหญ่ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ได้มา โดยการสุ่มแบบกลุ่ม ได้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 จำนวน 45 คน เครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัย 1) แบบ สัมภาษณ์ 2) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ 3) แบบประเมินความเหมาะสม 4) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียน 5) แบบประเมินความคิดสร้างสรรค์ และ 6) แบบประเมินทักษะการทำโครงงานศิลปะ วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) แบบ dependent และการวิเคราะห์เนื้อหา แล้วนำเสนอแบบพรรณนาความ ผลการวิจัยพบว่า

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ฝ่ายวิชาการโรงเรียนเทศบาล วัดใหญ่ และผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ พบว่า การจัดการเรียนรู้ควรส่งเสริมการจัดการ เรียนให้ผู้เรียนเกิดการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เพื่อสร้างองค์ความรู้ด้วยตัวเอง เกิดความท้าทาย จากการสืบค้นข้อมูล จากแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นต่างๆ โดยใช้การเรียนรู้แบบโครงงาน อีกทั้งการเรียน การสอน สาระที่ 1 ทัศนศิลป์ ควรใช้การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการและกับบริบทของชุมชน โดยให้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน

*ผู้ประสานงานหลัก (Corresponding Author)

E-mail : boeing_model@hotmail.com

The Development of the Collaborative and Integrated Learning Approach Based on Local Wisdom
Using the Project-Based Learning of Sculptures for the Grade 6 Students in the Learning Area of
Visual Arts.

2. การร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้การเรียนรู้แบบโครงงานเรื่อง งานประติมากรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ใช้รูปแบบ “PGKPD Model” ประกอบด้วย เตรียมความพร้อม (Preparation : P) กระบวนการกลุ่ม (Group Process : G) การให้ความรู้ (Knowledge : K) ปฏิบัติภาระงาน (Practice : P) การเผยแพร่ และแบ่งปัน (Dissemination : D)

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้การเรียนรู้แบบโครงงานเรื่อง งานประติมากรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 จำนวน 45 คน พบว่ามีประสิทธิภาพ 83.13/83.56

4. การประเมินผลและปรับปรุง 1) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้การเรียนรู้แบบโครงงานเรื่อง งานประติมากรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) การประเมินความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับมาก 3) การประเมินทักษะการทำโครงงานศิลปะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น งานประติมากรรม

Abstract

The development of the collaborative and integrated learning management model based on local wisdom using project-based learning of sculptures in the learning area of arts (visual arts) for the grade 6 students was research and development consisting of 4 objectives as follows. 1) To study the basic information and the needs for developing the learning management for the grade 6 students in the learning area of visual arts. 2) To develop the collaborative and integrated learning management model based on local wisdom using project-based learning of sculptures in the learning area of arts (visual arts) for the grade 6 students. 3) To try out the learning management model 4) To estimate and develop the collaborative and integrated learning management model. The sample group consisted of the grade 6 students of Wat-Yai Municipal School; 1st semester; academic year 2018. The 45 grade 6 students of room 1 were selected by using the group sampling method. The research tools were as follows. 1) The interview questionnaire form. 2) The learning management model. 3) The estimation form of suitability. 4) The test form of academic achievement. 5) The estimation form of the grade 6 students' creative. 6) The estimation form of the skill in making the art project. The information used for analyzing was from the percent value, the average value, the standard deviation,

Dependent t-Test value and the content analyzing. A descriptive presentation was used to present the results of the research. They were as follows.

1. The study of the basic information and the needs to develop the learning management in the learning area of arts (visual arts) for the grade 6 students by interviewing the head of the educational institution, the staff of the academic department of Tessaban Wat yai School and the experts of teaching in the learning area of arts found as follows. The school should promote learning management that encourages the students to seek for knowledge from different sources in order to build their own body of knowledge. Seeking for information from various learning sources and local wisdom using project-based learning could challenge the students. Moreover, the 1st lesson of visual arts should be managed based on the needs and the surroundings of the society by adapting local wisdom for the learning management.

2. The components of the collaborative and integrated learning management model based on local wisdom using project-based learning of sculptures in the learning area of arts (visual arts) for the grade 6 students were drafted by using the approach of “PGKPD Model.” It consisted of the following items as follows. Preparation (P) Group Process (G) Knowledge (K) Practice (P) Dissemination (D).

3. The result of the trying out of the collaborative and integrated learning management model based on local wisdom using project-based learning of sculptures for the grade 6 students showed the effective value of 83.13/83.56.

4. The estimation and the development were as follows. 1) The learning achievement comparison between the pre and the post learning by using the collaborative and integrated learning approach based on local wisdom using the project-based learning of sculptures in the learning area of arts (visual arts) for the grade 6 students produced the different result with statistical significance of .01. 2) The estimation of the grade 6 students' creative was of high average. 3) The estimation of the skill in making the art project by the grade 6 students showed that the overall was of high level.

Keyword: the collaborative and integrated learning management model based on local wisdom, sculptures

บทนำ

จากนโยบายและจุดเน้นของ เทศบาลนครนครศรีธรรมราชและมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนเทศบาลวัดใหญ่ อีกทั้งข้อมูลเชิงพื้นที่รอบโรงเรียนเทศบาลวัดใหญ่เป็นพื้นที่ทางศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร เป็นพระอารามหลวงชั้นเอก ชั้นบรมมหาวิหาร วัดสวนหลวง เป็นเมืองโบราณ ที่มีพระวิหารผนังตกแต่งด้วยปูนปั้นแบบนูนต่ำ วัดสวนป่า ภายในโบสถ์มีจิตรกรรมแบบตะวันตก งดงามมากเป็นผลงานของ นายแนบ ทิชนพงศ์ ผู้มีผลงานดีเด่นด้านศิลปะชาวนครศรีธรรมราช งานประเพณีบุญสารทเดือนสิบ ประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ ประเพณีลากพระ บ้านหนังตะลุงสุชาติ ทรัพย์สิน สอดคล้องกับนโยบายของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช และข้อมูลเชิงพื้นที่จึงได้ทำการพัฒนาผู้เรียนในทุกมิติ ผู้วิจัยมีหน้าที่รับผิดชอบการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งได้พบปัญหาในการจัดการเรียนการสอนหลายด้าน เช่น ปัญหาและสภาพการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ พบว่าวิธีการเรียนการสอนที่เป็นอยู่ปัจจุบันใช้วิธีการเรียนการสอนโดยยึดครูเป็นศูนย์กลาง โดยมีหน้าที่ให้ความรู้ที่เป็นเนื้อหาสาระ ผู้เรียนรับฟังแต่เนื้อหาสาระ การเรียนการสอนที่มีครูเป็นศูนย์กลางผู้เรียนจะเก็บและสะสมเนื้อหาไว้มากแต่ไม่สามารถนำมาปฏิบัติได้จริงการสอนครูอธิบายความรู้ผู้เรียนนั่งฟังโดยไม่มีการโต้ตอบไม่มีการแสดงความคิดเห็น ผู้เรียนไม่มีโอกาสซักถามข้อสงสัย ในบางครั้งหลังจากฟังการบรรยายแล้วผู้เรียนทำแบบฝึกหัด มอบงานให้ผู้เรียนทำงานเป็นรายบุคคล อีกปัญหาต่อการเรียนการสอนที่เป็นอยู่ปัจจุบันมีเพียงหนังสือและแบบเรียนที่กำหนดให้ผู้เรียนใช้อ่านหรือศึกษาแบบฝึกหัดและใบความรู้ที่ครูเตรียมไว้สภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ปัจจุบัน ไม่มีการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนการสอน เป็นเพียงห้องเรียนขาดบรรยากาศในการเรียน ไม่มีมุมหนังสือ ไม่มีมุมแสดงผลงาน หรือไม่มีมุมตัวอย่าง จึงทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ไม่ทั่วถึง ในขณะที่ชุมชนเทศบาลนครนครศรีธรรมราช มีชื่อเสียง เรื่อง ศิลปะ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งสามารถนำมามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้เป็นอย่างดี (Wat-Yai Municipal School, 2018 : 21)

อีกทั้งแนวทางการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) จากงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ พบว่าการเรียนรู้แบบโครงงาน ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ครูกระตุ้นนักเรียนเกิดความสนใจที่จะเรียนรู้ การทำกิจกรรมค้นคว้าหาความรู้ด้วยตัวนักเรียน นำไปสู่การเพิ่มความรู้ที่ได้จากการลงมือปฏิบัติ การศึกษาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ การสรุปข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ โดยนักเรียนมีการเรียนรู้ผ่านการทำงานเป็นกลุ่มที่จะนำมาสู่การสรุปความรู้ใหม่ มีการเขียนกระบวนการจัดทำโครงงาน และได้ผลการจัดกิจกรรมเป็นผลงานแบบรูปธรรม สนับสนุนให้เกิดผลการเรียนรู้ที่มีคุณค่า (Supervisory Unit of Ministry of Education, 2015 : 4) สอดคล้องกับการจัดการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560) (Ministry of Education, 2010 : 12) ซึ่งมีแนวการจัดการเรียนรู้โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนในสิ่งที่ตนสนใจมุ่งเน้นทักษะการทำงานเป็นกลุ่มการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาข้อมูล

จากปัญหาในการเรียนแล้วนำมากำหนดหัวเรื่องเพื่อหาแนวทางแก้ปัญหาอีกทั้งมุ่งให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการคิด การค้นคว้า แสวงหาความรู้ สร้างความรู้ด้วยตนเอง และสร้างสรรค์ผลงานแล้วนำไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น การเรียนการสอนด้วยโครงงานสามารถทำได้กับผู้เรียนทุกคนด้วยการฝึกหัดที่ถูกต้องจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้จากรูปธรรมเป็นนามธรรมได้ (Srikum, C. & Leelajaruskul, C., 2017 : 15) อีกทั้งการเรียนรู้ศิลปะช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ให้กับผู้เรียน ช่วยพัฒนาความสามารถทางด้านการศึกษา แขนงอื่นๆ อันเกิดจากความคิดสร้างสรรค์ การเรียนรู้จะเกิดขึ้นอย่างถาวรหากผู้เรียนได้เรียนอย่างสนุกสนาน เพลิดเพลิน เกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ในสิ่งนั้นๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ด้วยการใช้กิจกรรมทางศิลปะเข้าช่วย การแสดงออกอย่างสมบูรณ์ทางศิลปะจะช่วยสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้ ความคิดสร้างสรรค์เป็น กระบวนการที่ผู้เรียนมี ความไวต่อการแก้ไขปัญหา ข้อบกพร่อง สิ่งที่ขาดหายไป ไวต่อการแยกแยะสิ่งต่างๆ ไว ต่อการการแก้ไขปัญหา ไวต่อการตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับข้อบกพร่อง สามารถนำเอาผลที่ได้ไปแสดงให้ปรากฏแก่ผู้อื่นได้ (Khetkun, T., 2013 : 2)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้การเรียนรู้แบบ โครงงาน เรื่อง งานประติมากรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้การเรียนรู้แบบ โครงงาน เรื่อง งานประติมากรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
4. เพื่อประเมินผลและปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้การเรียนรู้แบบโครงงาน เรื่อง งานประติมากรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) ระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6

สมมติฐาน

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ ร่วมมือบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้การเรียนรู้แบบโครงงาน เรื่อง งานประติมากรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R&D) ประกอบด้วย ขั้นตอน 4 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 การวิจัย (research): การศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการในการพัฒนารูปแบบการจัด การ เรียนรู้

ขั้นที่ 2 การพัฒนา (development) : ร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 3 การวิจัย (research) : ทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 4 การพัฒนา (development) : ประเมินผลและปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้

2. ประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลหลัก

2.1 ขั้นตอนที่ 1 ผู้ให้ข้อมูลหลักคือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและให้ความร่วมมือในการวิจัยผู้ให้ข้อมูลหลักประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ฝ่ายวิชาการโรงเรียนเทศบาลวัดใหญ่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ รวมทั้งสิ้น 5 คน

2.2 ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (Development: D₁) ผู้เชี่ยวชาญในการรับรองรูปแบบ จำนวน 5 ท่าน

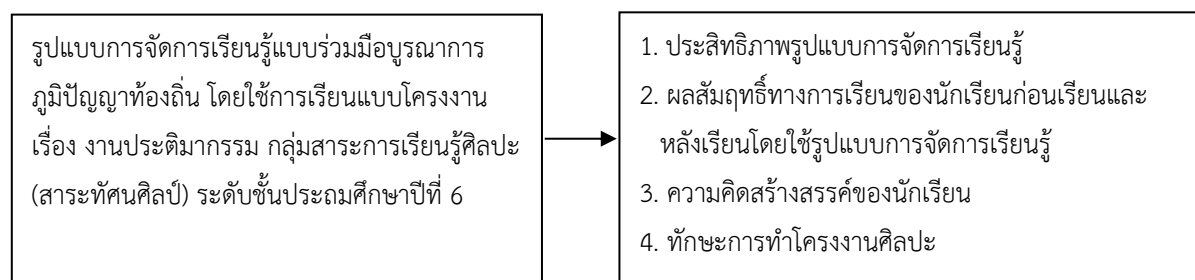
2.3 ขั้นตอนที่ 3 การวิจัย (Research: R₂) กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่มได้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 จำนวน 1 ห้อง นักเรียน 45 คน

2.4 ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา (Development : D₂) กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่มได้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 จำนวน 1 ห้อง นักเรียน 45 คน

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 (กรกฎาคม – ตุลาคม)

5. เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 1 ทัศนศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างชนิดปลายเปิด (Structure In-depth Interview) ศึกษาความต้องการในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2. รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้การเรียนรู้แบบโครงงาน เรื่อง งานประติมากรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้และนวัตกรรมการศึกษาระยะเวลาในการทดลองสัปดาห์ละ 1 วันๆ ละ 1 คาบๆ ละ 60 นาที รวม 14 ชั่วโมง

3. แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้

4. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความเชื่อมั่น 0.93 ค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่าง 0.60–1.00

5. แบบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.60–1.00

6. ประเมินทักษะการทำโครงงานศิลปะ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่าง 0.60–1.00

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้

1. การศึกษาสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มาตรฐาน การเรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

2. การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ จากการศึกษานโยบายการเรียนแบบโครงงาน

3. การสัมภาษณ์การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) โดยสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ฝ่ายวิชาการ และผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ จำนวน 5 คน

ขั้นตอนที่ 2 การร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้การเรียนรู้แบบโครงงาน เรื่อง งานประติมากรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 รูปแบบ “PGKPD Model” ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ เตรียมความพร้อม (Preparation : P) กระบวนการกลุ่ม (Group Process : G) การให้ความรู้ (Knowledge : K) ปฏิบัติภาระงาน (Practice : P) การเผยแพร่ และแบ่งปัน (Dissemination : D)

1) ประเมินความเหมาะสมของการกำหนดองค์ประกอบรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้การเรียนรู้แบบโครงงาน เรื่อง งานประติมากรรม

2) ประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้การเรียนรู้แบบโครงงาน เรื่อง งานประติมากรรม ตามรูปแบบ “PGKPD Model”

3) การหาประสิทธิภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้การเรียนรู้แบบโครงงาน เรื่อง งานประติมากรรม

ขั้นตอนที่ 3 ร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้การเรียนรู้แบบโครงงาน เรื่อง งานประติมากรรม

1) การหาประสิทธิภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้การเรียนรู้แบบโครงงาน เรื่อง งานประติมากรรม กับกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินผลและปรับปรุงแก้ไข รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้การเรียนรู้แบบโครงงาน เรื่อง งานประติมากรรม

1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้การเรียนรู้แบบโครงงาน เรื่อง งานประติมากรรม

2) ประเมินความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ใช้ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3) ประเมินทักษะการทำโครงงานศิลปะ ใช้ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้การเรียนรู้แบบโครงงาน เรื่อง งานประติมากรรม ใช้ค่าร้อยละ (%) ค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 เกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80

2) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้การเรียนรู้แบบโครงงาน เรื่อง งานประติมากรรม โดยใช้ค่า t แบบไม่อิสระ (t -test dependent) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

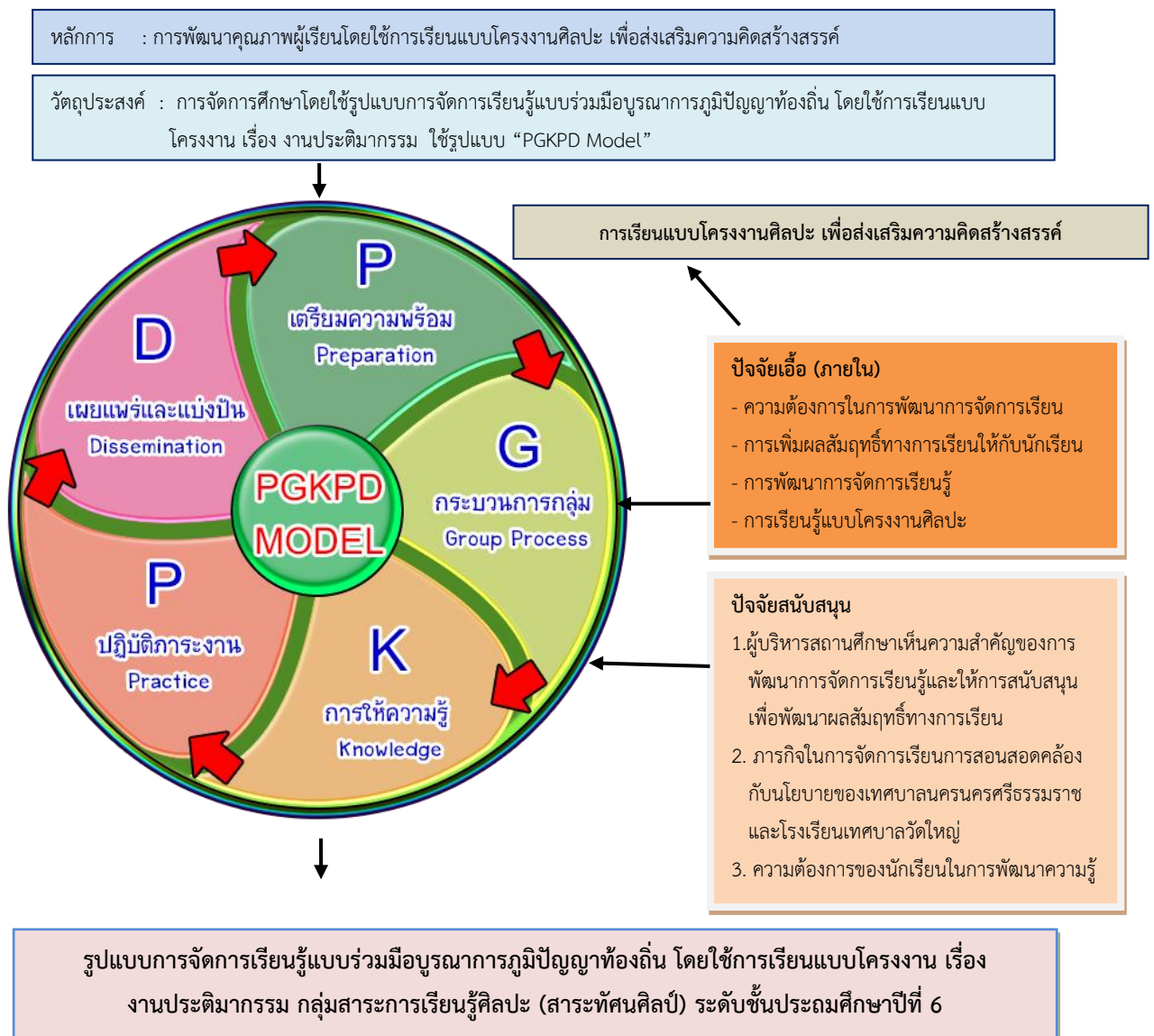
3) การประเมินความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4) การประเมินทักษะการทำโครงงานศิลปะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

1. ในการจัดการเรียนการสอนควรให้ผู้เรียนเกิดการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เพื่อสร้างองค์ความรู้ด้วยตัวเอง เกิดความท้าทายจากการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นต่างๆ โดยใช้การเรียนรู้แบบโครงงาน อีกทั้งการเรียนการสอน สาระที่ 1 ทักษะศิลป์ ควรใช้การเรียนรู้สอดคล้องกับความต้องการและกับบริบทของชุมชน โดยให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน การเรียนการสอนควรมุ่งที่ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความสามารถในการมองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ โดยมีสิ่งเร้าเป็นตัวกระตุ้น ทำให้เกิดความคิดใหม่ต่อเนื่องกัน และความคิดสร้างสรรค์นี้ประกอบด้วย ความคล่องในการคิด ความคิดยืดหยุ่น คิดละเอียดลออ และคิดคล่องแคล่ว

2. การร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้การเรียนรู้แบบโครงงานเรื่อง งานประติมากรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ใช้รูปแบบ “PGKPD Model” ประกอบด้วย เตรียมความพร้อม (Preparation : P) กระบวนการกลุ่ม (Group Process : G) การให้ความรู้ (Knowledge : K) ปฏิบัติภาระงาน (Practice : P) การเผยแพร่ และแบ่งปัน (Dissemination : D)

3. การทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้การเรียนรู้แบบโครงงานเรื่อง งานประติมากรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้ค่าประสิทธิภาพ 83.13/83.56

4. การประเมินผล และปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้การเรียนรู้แบบโครงงาน เรื่อง งานประติมากรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 1) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้การเรียนรู้แบบโครงงาน เรื่อง งานประติมากรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) ประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) การประเมินความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.36$, $S.D.=0.80$) 3) การประเมินทักษะการทำโครงงานศิลปะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.27$, $S.D.=0.85$)

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาจากการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สรุปได้ว่า โดยผู้เชี่ยวชาญได้แนะนำให้จัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนเกิดการแสวงหาความรู้ จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เพื่อสร้างองค์ความรู้ด้วยตัวเอง เกิดความท้าทายจากการสืบค้นข้อมูล จากแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นต่างๆ โดยใช้การเรียนรู้แบบโครงงาน เป็นการสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนอยากเรียนโดยแสวงหาความรู้จากการสืบค้นข้อมูล จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เพื่อนำมาสร้างสรรค์งานให้เกิดทักษะกระบวนการจากการทำงาน สามารถแก้ไขปัญหาอย่างถูกวิธี ส่งเสริมทักษะการเลือกและประยุกต์ใช้วัสดุ และอุปกรณ์ รวมถึงการใช้ทรัพยากรด้านต่างๆ อย่างมีคุณค่า เป็นกิจกรรมเน้นการมีส่วนร่วมในการเลือกและตัดสินใจ ซึ่งจะช่วยเพิ่มความสนใจและแรงจูงใจให้นักเรียนซึ่งมีความรู้ต่างกัน ได้แสดงออกอย่างเท่ากัน นักเรียนซึ่งอ่อนในด้านใดด้านหนึ่งอาจใช้ความสามารถพิเศษด้านอื่นของตนช่วยให้งานสำเร็จได้ไม่แพ้ผู้อื่นอีกทั้งการเรียนการสอนสาระที่ 1 ทัศนศิลป์ ควรใช้การเรียนรู้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และสอดคล้องกับบริบทของชุมชน โดยให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของโครงสร้างรายวิชา อีกทั้งการเรียนการสอนสาระที่ 1 ทัศนศิลป์ ควรมุ่งที่ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความสามารถในการมองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ โดยมีสิ่งจำเป็นตัวกระตุ้น ทำให้เกิดความคิดใหม่ต่อเนื่องกัน และความคิดสร้างสรรค์นี้ประกอบด้วย ความคล่องในการคิด ความคิดยืดหยุ่น และความคิดที่เป็นของตนเองโดยเฉพาะหรือความคิดริเริ่ม การเรียนมุ่งส่งเสริมทักษะกระบวนการทำงาน การลงมือทำงานด้วยตนเองโดยมุ่งเน้นการฝึกวิธีการทำงานอย่างสม่ำเสมอ ทั้งการทำงานเป็นรายบุคคล การทำงานเป็นรายกลุ่ม ซึ่งจะทำให้สามารถทำงานให้บรรลุเป้าหมายได้แก่ การวิเคราะห์งาน การวางแผนในการทำงาน การปฏิบัติงานและการประเมินผลงาน

2. การร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้การเรียนรู้แบบโครงงาน เรื่อง งานประติมากรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ใช้รูปแบบ “PGKPD Model” ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน 1) เตรียมความพร้อม (Preparation: P) 2) กระบวนการกลุ่ม (Group Process: G) 3) การให้ความรู้ (Knowledge: K) 4) ปฏิบัติภาระงาน (Practice: P) และ 5) การเผยแพร่และแบ่งปัน (Dissemination: D)

1. เตรียมความพร้อม (Preparation : P) ขั้นเตรียมความพร้อม เป็นการเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียน แจกวัสดุประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละเนื้อหา เตรียมความพร้อมเกี่ยวกับวิธีการเรียน กิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละขั้นตอน และชี้แนะสื่อและแหล่งเรียนรู้ และบทบาทของนักเรียนและสมาชิกกลุ่มและกระตุ้นความสนใจนักเรียนโดยใช้โครงงานศิลปะ การทดสอบก่อนเรียนเพื่อเก็บข้อมูลในการวัดประสิทธิผลของการจัดการเรียนแต่ละครั้ง ได้จากการสังเคราะห์แนวคิดของ Tongloy, W., (2018 : 74) ได้วิจัยพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ตามแนวคิดรูปแบบซินเนคติกส์ (Synectics) ร่วมกับแนวคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking) โดยมีองค์ประกอบของรูปแบบ 5 ขั้นตอน โดยมีขั้นตอนแรก คือ ขั้นเตรียมความพร้อม Komapat, S., (2018 : 94) ได้พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้การสอนตามแนวคิดเชิงออกแบบเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ มีชื่อว่า “CASAA model” โดยมี ขั้นที่ 1 สร้างประสบการณ์เรียนรู้ (Create

learning experience: C) เป็นการจัดเตรียมนักเรียนให้พร้อมเพื่อการเรียนรู้ กระตุ้นความสนใจให้ผู้เรียนสนใจ เมื่อผู้เรียนมีความสนใจก็จะกระทำอย่างตั้งใจในการสร้างความรู้ที่มีความหมายสำหรับตนเอง และ Education Guidance Department Office of Educational Services Sukhothai Thammathirat (2015 : 17) กล่าวว่า การจัดเตรียมตนเองให้พร้อมเพื่อการเรียนรู้เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่นักเรียนสามารถ ดำเนินการได้เองไม่ต้อง ขึ้นกับสิ่งใดเพียงแต่คอยกำกับควบคุมจิตใจและร่างกายของเราให้พร้อมที่จะเรียน

2. กระบวนการกลุ่ม (Group Process : G) เป็นการจัดการสอนที่จัดประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ให้แก่ผู้เรียนเหมือนกับการทำงานในชีวิตจริงอย่างมีระบบ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์เรียนรู้ วิธีการแก้ปัญหา ทำการทดลอง พิสูจน์สิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง รู้จักการวางแผนการทำงาน ฝึกการเป็นผู้นำ ผู้ตาม ตลอดจนได้พัฒนากระบวนการคิดโดยเฉพาะการคิดขั้นสูง และการประเมินตนเอง ได้จากการสังเคราะห์แนวคิด ของ Wiradechapol, A., (2017 : 54) ได้วิจัยพัฒนา ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน เรื่อง การสร้างสรรค์ ศิลปะบนผ้าปาเต๊ะ เรื่อง ศิลปะบนผ้าปาเต๊ะ เป็นการจัดการสอนที่จัดประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ให้แก่ ผู้เรียนเหมือนกับการทำงานในชีวิตจริงอย่างมีระบบ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์เรียนรู้วิธีการ แก้ปัญหา ทำการทดลอง พิสูจน์สิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง รู้จักการวางแผนการทำงาน ฝึกการเป็นผู้นำ ผู้ตาม ตลอดจนพัฒนากระบวนการคิดโดยเฉพาะการคิดขั้นสูง และการประเมินตนเอง Moonkum, S., (2011 : 84) กล่าวถึงการเรียนรู้ในรูปของโครงงานว่าเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าและลงมือ ปฏิบัติกิจกรรมตามความสนใจ ความถนัดและความสามารถของตนเอง ในรูปแบบของกระบวนการกลุ่ม

3. การให้ความรู้ (Knowledge : K) เป็นการส่งเสริมให้นักเรียน เรียนรู้ผ่านรูปแบบการจัดการเรียนรู้ แบบร่วมมือบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้การเรียนรู้แบบโครงงาน เรื่อง งานประติมากรรม แล้วนำความรู้ มาพัฒนางานศิลปะ โดยได้ลงมือปฏิบัติงานประติมากรรม ด้วยตนเอง ส่งเสริมให้ใช้ประสบการณ์ตรงในการ แก้ปัญหา จนเกิดความชำนาญ และส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าแทนการจดจำจากรา ได้จากการสังเคราะห์แนวคิด ของ Kuptavatin, C., (2013: 28) วิธีการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ การเรียนจากการปฏิบัติจริง เป็นวิธีการสอนที่ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนลงมือปฏิบัติ เพื่อให้ให้นักเรียนได้ลงมือฝึกปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ด้วย ตนเอง ส่งเสริมให้ใช้ประสบการณ์ตรงในการแก้ปัญหา จนเกิดความชำนาญ และส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าแทน การจดจำจากรา

4. ปฏิบัติภาระงาน (Practice : P) นักเรียนปฏิบัติภาระงานที่มีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนผ่าน การทำกิจกรรมโครงงาน ได้จากการสังเคราะห์แนวคิดของ Tipsumritkul, M., (2012: 18) ขั้นตอนนี้เป็นการ วางแผน ในการทำโครงงานรวมถึงการเขียนเค้าโครงของโครงงาน ซึ่งต้องมีการวางแผนหรือวางรูปโครงงานไว้ ล่วงหน้าเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างรัดกุมและรอบคอบไม่สับสน แล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอ ความเห็นชอบก่อนดำเนินการขั้นตอนต่อไป Lelacharuskul, C., (2012: 8) การวางแผนในการทำโครงงาน ขั้นตอน นี้เป็นการวางแผนการทำโครงงาน รวมถึงการเขียนเค้าโครงของโครงงานซึ่งต้องมีการวางแผนหรือวางรูป โครงงานไว้ล่วงหน้า การดำเนินงานเป็นไปอย่างรอบคอบไม่สับสน

5. การเผยแพร่และแบ่งปัน (Dissemination : D) ขั้นตอนการประเมินผลที่เกิดกับนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนและการประยุกต์ความรู้ จากงานหนึ่งไปสู่อีกงานหนึ่ง กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับชีวิตผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้นำมาใช้อย่างแท้จริง จัดกิจกรรมการเรียนรู้ทำท่าย และให้โอกาสผู้เรียนได้รับวิธีการสอนที่หลากหลายวิธี ที่มุ่งเน้นให้ครูได้นำความรู้มาพัฒนาไปสู่ผู้เรียนอย่างแท้จริง ได้จากการสังเคราะห์แนวคิดของ Sukchaleam, J., (2016: 55) กล่าวถึงขั้นตอนสุดท้ายการทำโครงการ คือการเขียนรายงานเป็นขั้นตอนการสื่อสารให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับความรู้ และเห็นความสามารถของผู้ดำเนินการ

การประเมินความเหมาะสมเพื่อรับรองรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วย ชุดกิจกรรมศิลปะสื่อผสม บูรณาการการเรียนรู้ตามหลักศาสตร์พระราชา เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ใช้รูปแบบ “PGKPD Model” ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

การทดสอบหาค่าประสิทธิภาพขั้นทดลองภาคสนาม (Tryout) พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้การเรียนรู้แบบโครงงาน เรื่อง งานประติมากรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลการประเมินประสิทธิภาพ 80.64/81.11

3) ทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้การเรียนรู้แบบโครงงาน เรื่อง งานประติมากรรม การทดสอบหาค่าประสิทธิภาพขั้นทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมศิลปะสื่อผสม บูรณาการการเรียนรู้ตามหลักศาสตร์พระราชา เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ 83.13/83.56

4) ประเมินผลและปรับปรุงแก้ไข รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้การเรียนรู้แบบโครงงาน เรื่อง งานประติมากรรม

1) ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อน และหลังเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้การเรียนรู้แบบโครงงาน เรื่อง งานประติมากรรม จากการทดลองพบว่า คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้การเรียนรู้แบบโครงงาน เรื่อง งานประติมากรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 8.58 และหลังเรียนเท่ากับ 25.07 และเมื่อนำมาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่าหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2) การประเมินความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยมีการปรับปรุงผลงานการปั้นงานประติมากรรม ให้สวยงามมากยิ่งขึ้น เห็นได้จากนักเรียนมีการรวมกลุ่มปั้นงานประติมากรรม โดยผู้วิจัยกำหนดให้นักเรียนออกแบบงานประติมากรรม บูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดนครศรีธรรมราช จากการทดลองทำพบว่านักเรียนมีการสืบค้นข้อมูล จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ นำมาประมวลผลความรู้ ออกมานำเสนอโดยการปั้นงานประติมากรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นได้อย่างสวยงาม โดยนักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ ในการปั้นงานประติมากรรม ให้ออกมามีความน่าสนใจ ทั้งนี้เกิดจากการที่ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน

มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ที่ส่งเสริมการลงมือปฏิบัติจริงเป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีการบูรณาการจัดการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างสรรค์ทางปัญญา ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้มากกว่าเนื้อหาวิชา ช่วยให้ผู้เรียนเชื่อมโยงความรู้ สร้างความรู้ที่เกิดขึ้นในตนเอง ด้วยการลงมือปฏิบัติจริงผ่านสื่อหรือกิจกรรมการเรียนรู้

3) การประเมินทักษะการทำโครงงานศิลปะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการประเมินภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้รายงานได้พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้การเรียนรู้แบบโครงงานเรื่อง งานประติมากรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้ให้นักเรียนได้จัดทำตามขั้นตอนของการทำโครงงานศิลปะ เช่น การตั้งชื่อเรื่อง โครงงาน การศึกษาที่มาของปัญหา เพื่อนำมากำหนดวัตถุประสงค์ของโครงงาน ทำให้นักเรียนเขียนเค้าโครงงานได้อย่างถูกต้อง ขั้นต่อมา คือ กำหนดความจำเป็นและทางเลือกในการแก้ไขและลำดับสุดท้าย คือ กำหนดตารางกิจกรรมเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายและเป้าหมาย จากการประเมินความสามารถในการทำโครงงาน ของนักเรียน พบว่า ข้อการมีส่วนร่วม การอภิปราย และการโต้ตอบ นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอน นักเรียนมีความสามารถในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เพราะนักเรียนได้เลือกหัวข้อโครงงานตามที่ตนเองสนใจที่จะศึกษาและอยากทราบคำตอบ จึงเกิดแรงในการขับเคลื่อนการทำโครงงานเพื่อค้นหาคำตอบในเรื่องที่ตนเองสนใจทำโครงงาน ที่เป็นเช่นนี้เพราะในการเรียนรู้แบบโครงงาน ผู้วิจัยได้กำหนดให้นักเรียน เรียนรู้เกี่ยวกับการทำโครงงานตามลำดับขั้นตอน ตั้งแต่การคิดชื่อเรื่อง การตั้งสมมุติฐาน การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องเป็นการหาหัวข้อในการทดลอง ลำดับต่อมา คือ การเขียนเค้าโครงของโครงงาน จากนั้น ถึงขั้นการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ ลำดับสุดท้าย คือ การเขียนรายงาน และการนำเสนอผลงาน โดยมีครูเป็นที่ปรึกษา ให้ความรู้ความเข้าใจทุกขั้นตอน ทำให้นักเรียนดำเนินกิจกรรมโครงงานไปได้อย่างถูกต้อง ที่เป็นเช่นนี้เพราะในการจัดการเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้การเรียนรู้แบบโครงงานเรื่อง งานประติมากรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีการส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการศึกษาด้วยตนเอง โดยมีครูช่วยในการทำ ความเข้าใจ สนับสนุน ชี้แนวทางและคอยตรวจสอบคุณภาพ ขั้นตอนการทำงานโครงงานศิลปะ เรื่องงานประติมากรรม ทำให้นักเรียนสามารถทำกิจกรรม งานประติมากรรมได้อย่างถูกต้องตามขั้นตอน

4) การสะท้อนความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้การเรียนรู้แบบโครงงานเรื่อง งานประติมากรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หลังจากผู้วิจัยได้ทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้การเรียนรู้แบบโครงงานเรื่อง งานประติมากรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้วได้พบข้อควรปรับปรุงให้มีความเหมาะสมในการนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนในครั้งต่อไปซึ่งมีข้อควรปรับปรุงดังต่อไปนี้

ปรับปรุงคู่มือและแผนการจัดการเรียนรู้ ปรับวิธีการประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลาย ปรับปรุงขั้นตอนการสอนให้มีรูปแบบมาตรฐาน ไม่ซ้ำซ้อน มีความสมบูรณ์ มีความถูกต้องและน่าเชื่อถือ ปัญหาเรื่อง

วิธีการสอนที่มักพบอยู่เสมอ คือ ครูต้องเปลี่ยนวิธีการสอนจากรูปแบบการสอนแบบบรรยายเป็นการสอนแบบส่งเสริมทักษะความคิดของนักเรียน และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ โดยการพูด การเขียน การอภิปราย การสืบค้นข้อมูล การทำงานกลุ่มการทำงาน

จากการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้การเรียนรู้แบบโครงงานเรื่อง งานประติมากรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีการพัฒนาอย่างเป็นระบบเป็นไปตามขั้นตอน ส่วนประกอบที่เหมาะสมทั้งเนื้อหา และภาพ รวมทั้งการเรียนรู้แบบร่วมมือทำให้นักเรียนเกิดความสนใจต่อการเรียนรู้มากขึ้น จึงกล่าวได้ว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้การเรียนรู้แบบโครงงานเรื่อง งานประติมากรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สร้างขึ้นมีคุณภาพ เมื่อนำไปใช้ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นและนักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนจากรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้การเรียนรู้แบบโครงงานเรื่อง งานประติมากรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

นอกเหนือจากผลที่เกิดขึ้นตามจุดประสงค์การดำเนินงานแล้ว ผู้วิจัยสรุปความรู้ ทักษะและประสบการณ์ที่ได้จำแนกเป็น 2 ลักษณะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ การนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้การเรียนรู้แบบโครงงานเรื่อง งานประติมากรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ควรคำนึงถึงหลักการและแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

1.1 ควรศึกษารายละเอียด การจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากแผนการจัดการเรียนรู้และคู่มือประกอบการใช้วัตรกรรม

1.2 ควรมีการจัดเตรียมสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมทั้งกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ต่างๆ ให้ครอบคลุมตามรายละเอียดในแผนการจัดการเรียนรู้

1.3 ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการที่วางแผนไว้ โดยครูผู้สอนต้องมีบทบาทในการอำนวยความสะดวกและให้การสนับสนุนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์

2. ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปพัฒนาในครั้งต่อไป เพื่อให้สามารถนำหลักการและแนวคิดไปเป็นแนวในการปฏิบัติสำหรับการปรับปรุงคุณภาพของการจัดการเรียนรู้ ควรมีการดำเนินการพัฒนาในประเด็นต่างๆ ดังนี้

2.1 ควรมีการกำหนดให้ผู้เรียนได้ติดต่อสื่อสารระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน หรือระหว่างผู้เรียนด้วยกันเป็นประจำเพราะจะทำให้ผู้เรียนรู้สึกที่กำลังศึกษาโดยมีผู้สอนคอยดูแลหรือให้คำปรึกษาอยู่ตลอดเวลา

2.2 ควรมีการเผยแพร่รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้การเรียนรู้แบบโครงงานเรื่อง งานประติมากรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้กับสถานศึกษาเพื่อนำไปพัฒนาและบูรณาการกับการจัดการเรียนรู้หรือกับผู้สนใจ

2.3 ควรสนับสนุนให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้หรือประเมินสื่อที่นำมาใช้ เพื่อให้ทราบถึงความต้องการ ความสนใจ และข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อปรับปรุงและพัฒนาสื่อให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนให้มากที่สุด

References

- Education Guidance Department Office of Educational Services Sukhothai Thammathirat.
(2015). *Preparation for effective learning*. Nonthaburi: Sukhothai Thammathirat Open University.
- Khetkun, T. (2013). *Techniques for teaching creative arts with a focus on the learner*. Bangkok: Than Aksorn.
- Komapat, S. (2018). *The Development of Learning Management Approach Based on Design Thinking in Order to Promote the Creative of Grade 2 Students on Visual Arts in the Learning Area of Arts*. Ubonratchatani: Burapaubon Municipal School under Ubonratchatani Provincial Administrative Organization.
- Kuptavatin, C. (2013). *The Learning Area Course in the Teaching Document Set of the Development of the Course and the Teaching Media Unit 4*. Nonthaburi: Sukhothai Thammathirat Open University; Education Department.
- Lelacharuskul, C. (2012). *Project-Based Learning*. Bangkok: The Master Group Management.
- Ministry of Education. (2010). *Basic Education Core Curriculum 2551, Art Learning Subject Group*. Bangkok: The Agricultural Cooperative Assembly of Thailand.
- Moonkum, S. (2011). *The Strategy of Creative-Thinking Teaching*. Bangkok: Parbpim Ltd,
- Srikum, C. and Leelajaruskul, C. (2017). *The Learning Activity Management in Order to Analyze, Synthesize, Create and Estimate*. Bangkok: Patumwan Demonstration School Srinakharinwirot University.
- Sukchaleam, J. (2016). *The Development of the Ability of the Grade 6 Students in Making Science Projects Based on Creative Economy; Curriculum and supervision Subject; Education Department*. Nakhonratchasima: Graduate College Silpakorn University.
- Supervisory Unit of Ministry of Education. (2015). *Project-Based Learning: PBL*. Bangkok: Ministry of Education.
- Tipsumritkul, M. (2012). *The Adaptation of Learning Activity to Math Projects; 2nd Edition*. Bangkok: Ben Language and Arts.

- Tongloy, W. (2018). *The Development of The Learning Management Approach in the learning Area of Arts Based on Synectics Model Combined with Design Thinking in Order to Promote the Creative of Grade 10 Students in Making Handcrafts from Used Material*. Srisakate: Khunhan Witayason School Under Srisakate Provincial Administrative Organization.
- Wat-Yai Municipal School. (2018). *Self Assessment Report : SAR*. Nakornsrihummarat: Wat-Yai Municipal School.
- Wiradechapol, A. (2017). *Development of Project-Based Learning Activity Kit on Creating Batik Cloth Art group (Visual Arts) for Mathayom Suksa School 1*. Narathiwat: Municipality School 4 (Ban Sai Thong), Su-ngai Kolok Municipality Su-ngai Kolok District Narathiwat Province.

ผู้เขียน

นางปิยนันท์ อังกรรัตน์

โรงเรียนเทศบาลวัดใหญ่ สังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช

2222 ราชดำเนิน ตำบลท่าวัง อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช นครศรีธรรมราช 80000

E-mail : boeing_model@hotmail.com